

Mattilsynet

Sakshandsamar Anbjørg Nornes

Vår ref. 2017/2597-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 10.07.2017

Delegert vedtak

Delegeringssak (DS)

Nærøyfjorden landskapsvernområde - dispensasjon til inngjerding av salteplassar for å hindre spreing av skrantesjuke (CWD).

I medhald av delegeringsreglement vedteke av Nærøyfjorden verneområdestyre 30.11.2015, vert det gjort fylgjande vedtak:

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Mattilsynet dispensasjon til å gjerde inn salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernområde for å hindre spreing av CWD. I samband med tiltaket vert det gjeve dispensasjon til lågtflyging og landing med helikopter ved salteplassane for å frakta naudsynt materiale og utstyr. Dispensasjonen er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og andre alternativ.

Dispensasjonen er gjeve på fylgjande vilkår:

- Lettgrindene kan settast opp salteplassane som er oppgjeve av grunneigarane. Dette gjeld fylgjande salteplassar: Øyane, Ljoren, Skallen, Ljosdalen, Håvarsete, Lintu og Lintubotn.
- Vedtaket gjeld for perioden 12.07.2017 – 01.07.2023.
- Dispensasjon til lågtflyging og landing med helikopter på saltplassane gjeld i tidsrommet frå 12. juli 2017 – 01.09.2017. Dispensasjonen gjeld ei landing pr. salteplass.
- Motorferdsel skal avgrensast til det som er naudsynt i samband med transport av lettgrinder og utstyr.
- Oppsetting av grinder skal vera i tråd med søknad frå Mattilsynet datert 07.07.2017.
- Der det er naudsynt med ekstra sikring av grindene, kan grindene festast med boltar i fjellet.
- Mattilsynet er ansvarleg for at innhegningane er solide nok til å stå gjennom vinteren, og at innhegningane ikkje utgjer fare for dyrevelferd til beitedyr og ville artar.
- Alle inngjerdingane skal merkast med kontaklinformasjon til Mattilsynet.
- Etter dispensasjonstida er gått ut, er Mattilsynet ansvarleg for å fjerna grindene og eventuelle boltar. Mattilsynet er ansvarleg for gjennomføring av eventuelle avbøtande tiltak.
- Nærøyfjorden verneområdestyre kan til ei kvar tid trekke tilbake dispensasjonen dersom lov eller forskrift vert endra, eller dersom vilkåra for dispensasjonen ikkje vert overhaldne.

Dette løyvet gjeld berre tilhøve etter verneforskrifta. Søkjar er ansvarleg for å ha naudsynt løyve etter anna lovverk.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søknad frå Mattilsynet om dispensasjon til tiltak i verna områder i forbindelse med bekjempelse av skantesjuka, datert 07.07.2017
- Kart med avmerkta salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernområde

Søknaden vert vurdert etter:

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19. juni 2009
- Forvaltningsplan for Nærøyfjorden, rapport nr. 1 – 2008

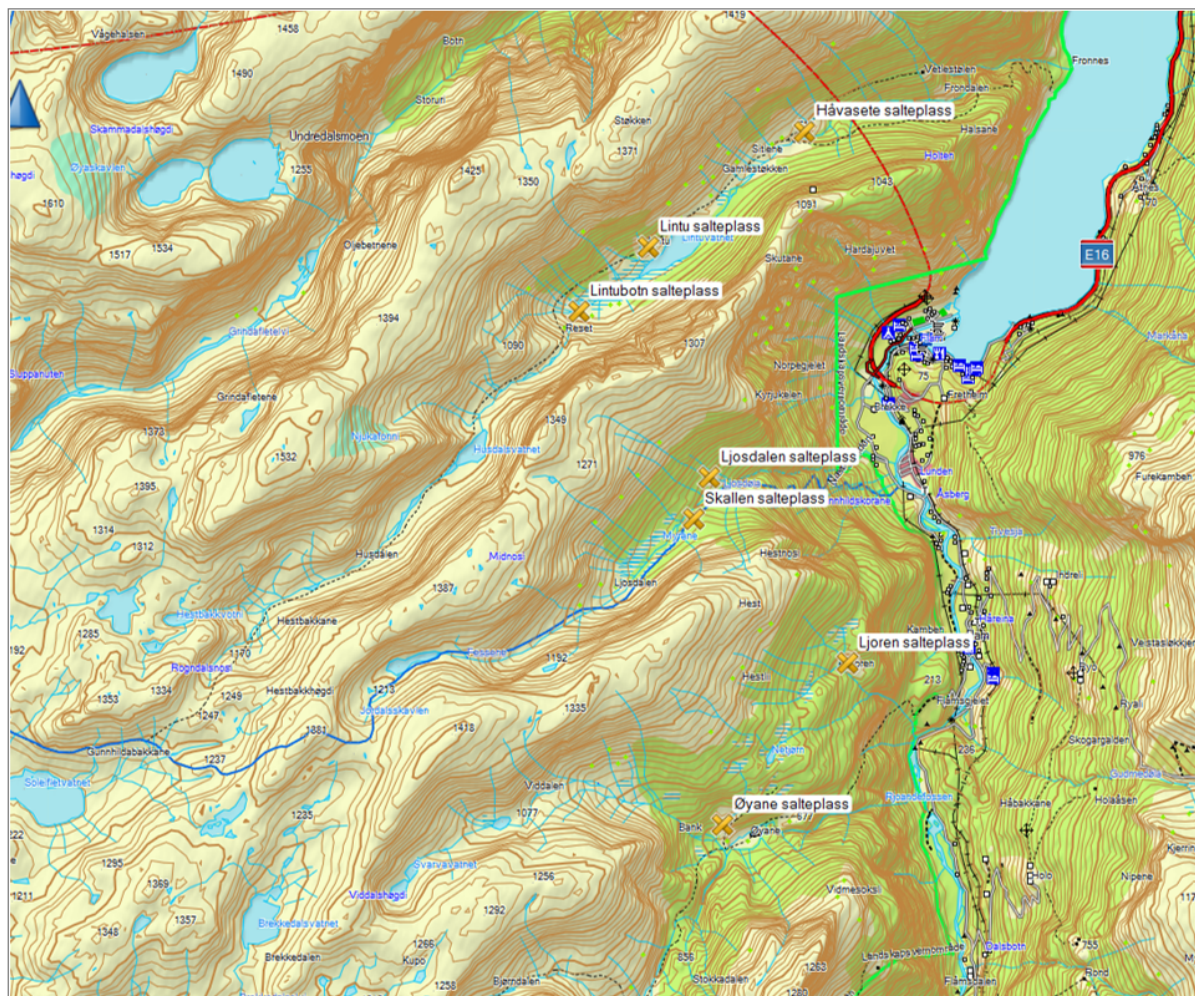
Mattilsynet søker om å få gjerde inn saltplassar i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Bakgrunnen for søknaden er at den smittsame sjukdomen skrantesjuka (CWD) er påvist på reinsdyr i sone 1 i Nordfjella villreinområde. Det er bestemt at reinsdyr i sone 1 i Nordfjella skal takast ut som ledd i kampen mot sjukdomen. Mattilsynet vurderer at saltsteinar og område rundt saltsteinane kan vera høgrisikoområde for smittestoff i bekjempingsområdet. Denne vurderinga er støtta av Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) rapporten av 29.03.17 I denne rapporten er det blant anna sagt at det vil vera svært viktig å gjera saltforureina jord utilgjengeleg for hjortedyr.

Salteplassane skal sikrast med hjelp av innhegning med lettgrinder. Kvar lettgrind er 2 meter lang og 1,84 meter høg. Det er rekna med å bruka 6 – 12 grinder pr. innhegning. Grindene vert kopla saman med wirestrips. Der det er mogleg skal grinda gravast 5 cm ned i bakken og stabiliserast med steinar. Nokon plassar kan det vera aktuelt med forankring av grinda med boltar i fjellet. Det skal brukast 14 mm gjengestang som skal festast med ankermasse i borehola. Grindene vert festa til gjengestanda med muttarar.

Det er søkt om å få ha innhengingane ståande i tidsrommet 01.07.2017 – 01.09.2023.

Grindene skal transporterast til salteplassane med helikopter. Det er rekna med ei landing pr. salteplass. Helikoptertransporten er planlagt i perioden 01.07.2017 – 01.09.2017.

Mattilsynet søker om å få sette opp gjerde på 7 salteplassar i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Dette er Håvasete, Lintu og Lintubotn i Frondalen, Ljosdalen og Skallen i Ljosdalen, Ljoren og Øyane.

Salteplassar for inngjerding i Nærøyfjorden landskapsvernområde.

Lovgrunnlaget

Føremålet i Nærøyfjorden landskapsvernområde er definert i verneforskrifta § 2:

«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter». Alle inngrep eller tiltak som kan endre eller verke inn på landskapets art eller karakter er forbode. Dette gjeld mellom anna «Oppføring av annlegg og faste innretingar...» jf. verneforskrifta § 3 punkt 1.1 a). Inngjerding av saltsteinar er ikkje regulert i verneforskrifta som spesifisert dispensasjonsregel, og må difor vurderast etter naturmangfaldlova § 48. Forvaltninga kan i særskilte høve vurderer om det er heimel til tiltak etter naturmangfaldlova § 48, «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak frå et vernevedtak dersom det ikkje strider mot vernevedtakets formål og ikkje kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Etter naturmangfaldlova (nml) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentleg mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Søknad om oppsett av grinder vert vurdert etter verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48. Område med saltsteinar er vurdert som høgriskoområde for smitte av CWD. Lettgrindene skal settast opp for å hindre smitte mellom villrein og til anna hjortevilt. Det er berre sau som skal ha tilgang på saltsteinane. Smitte frå dyr kjem inn under fyrste ledd og andre alternativ, tryggleikssyn, i naturmangfaldlova § 48. Innhegninga vert difor vurdert etter dette alternativet. Helikoptertransporten er vurdert etter fyste alternativ, tiltaket skal ikkje vera i strid med verneføremålet og ikkje påverka verneverdiane nemneverdig.

Kunnskapen om området er kjent gjennom forvaltningsplan for Nærøyfjordområdet, Naturbase og oppsyn i området ved Statens naturoppsyn. Det er ikkje kjente sårbare naturtypar i området der gjerda skal settast opp. Det er ikkje registrert sårbare artar utanom villrein som kan verta påverka av tiltaket. Villreinen har etablert seg på nytt i dette området siste åra. Det er usikkert om villreinen har kome frå villreinen i Nordfjella eller Hardangervidda. Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdera saka, og føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 er difor tillagt liten vekt. Villrein er registrert i nærleiken av fleire av salteplassane. Området ved Øyane er observert som kalvingsområde. Innhegningane kan virka forstyrrande på villrein. I desse områda er innhegningane plassert med god avstand, og dei er plassert nede i dalen. Forvaltar vurderer difor at innhegningane ikkje er til hinder for villreinen sin bruk av området.

Forvaltninga skal vurdera den samla belastninga tiltaket vil få på naturmiljøet jf. nml. § 10. Dei 7 salteplassane som skal gjerast inn vil ha innverknad på landskapet, og vil kunne ha negativ verknad på landskapsopplevinga. Innhegninga skal fjernast att etter 6 år, og er eit reversibelt tiltak. Det er berre boltane til feste av grindene som vil sette varige spor med hol eller boltar i fjellet. Det er difor viktig å avgrensa bruk av boltar til det som er strengt naudsynt.

For å minimera uro på villrein og andre dyre- og fugleartar, og brukarar av området, er det viktig at helikopterlandinga i landskapsvernområdet vert avgrensa til det som er strengt naudsynt. Med dei vilkåra som er sett, vurderer forvaltar den samla belastninga på naturmiljøet som akseptabelt.

Tiltakshavar skal dekke kostnadane for å hinder eller avgrensa skade på naturmangfaldet jf. nml. § 11. For å få minst mogleg spor etter grindene, er det viktig at boltane vert fjerna eller eventuelt kappa på plan med berggrunnen samtiding som innhengingane vert demontert og transportert ut av området. Det skal ikkje stå restar att over bakkeplan.

Tiltakshavar er ansvarleg for at lettgrindene er godt nok forankra og at dei tåle vind og vær gjennom heile året, då særleg med tanke på vinteren med snø og is. Grindene må stå i mot press frå hjortevilt og andre dyr. Mattilsynet skriv i søknaden at det er brukt vertikale røyr i grindene for at dyr ikkje skal henge seg opp i grindene. Det skal førast tilsyn med innhegningane i og utanom beitesesongen, og enkelte grinder vert utstyrt med viltkamera. For å sikre at grindene står støtt, skal dei gravast ned 5 cm der det er mogleg, eller festast

med boltar i fjellet. Det er naudsynt med godt feste av grindene for å hinder at grindene vert rivne ned og skadar sau og ville dyr. Det kan i tillegg auka faren for at anna hjortevilt kjem til saltsteinane. Transport av grindene med helikopter vil vera den einaste metoden for å få frakta lettgrinder og utstyr til salteplassane. Støy frå helikopteret vil ikkje føra til uro utover det tidsrommet transporten pågår. Forvaltar vurderer arbeidsmetode og plassering som miljøforsvarleg jf. nml. § 12.

Konklusjon

I utgangspunktet er det ikkje tillate med faste innretingar i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Etter ei samla vurdering etter naturmangfaldlova §§ 8-12, meiner forvaltar lettgrindene vil vera eit reversibelt tiltak som vil gje verknad på landskapet i ein avgrensa periode. Skrantesjuke kan potensielt smitte over til andre villreinstammer og til anna hjortevilt. For å redusera faren for smitte av skrantesjuke, er det difor aktuelt å gje dispensasjon til tiltaket etter naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og andre alternativ. Situasjonen med skrantesjuke er ein heilt spesiell situasjon. Tiltak for å medverka til å utelukka eventuell smitte frå salteplassar veg difor tyngre enn omsynet til landskapsbilde og støy frå helikopter. På denne bakgrunn vert det gjeve dispensasjon til tiltaket etter naturmangfaldlova § 48.

Klage

Vedtaket kan klagast inn for Klima- og miljødepartementet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova § 28. Klagen skal sendast verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi pr. e-post til:
SNO Aurland
Aurland kommune
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Fylkesmannen i Hordaland